

Gjennomføring av videregående opplæring

Trøndelag fylkeskommune
Prosjektplan forvaltningsrevisjon

1 FAKTA OM OPPDRAGET

FORMÅL

Kontrollutvalgets formål med bestillingen kan oppsummeres med å få kunnskap om fylkeskommunens oppfølging av elever som står i fare for å avslutte opplæringen før oppnådd sluttkompetanse.

PROBLEMSTILLINGER

- 1) Har fylkeskommunen tilfredsstillende rutiner og tiltak for å identifisere og følge opp elever som står i fare for å avslutte videregående opplæring før oppnådd sluttkompetanse?
- 2) Arbeider fylkeskommunens oppfølgingstjeneste tilfredsstillende med oppfølging av unge¹ som ikke er i utdanning eller arbeid?
- 3) Sørger fylkeskommunen for nødvendig samhandling med aktuelle, interne og eksterne tjenester?

TIDS- OG RESSURSBRUK

Timeforbruk: 450 timer

Rapport til sekretær: August 2025

OPPDRAGSANSVARLIG REVISOR

Anna Ølnes

aol@rmnsa.no

Tlf. 906 33 713

---

¹ Personer mellom 15 – 24 år

2 MANDAT

I dette kapittelet redegjøres det for bestillingen.

2.1 Bestilling

Kontrollutvalget bestilte den 27.08.2024, sak 61/2024 forvaltningsrevisjon med temaet gjennomføring av videregående opplæring. I saksframlegget som førte fram til vedtaket framgår det at formålet med forvaltningsrevisjonen er å se om fylkeskommunens tilbud til elever med særlige behov er:

- hensiktsmessig utformet for å nå målet om 100% gjennomføringsgrad
- gjennomført i henhold til fylkeskommunenes strategier, planer og gjeldende lover/forskrifter.
- gitt ut fra et tverrfaglig samarbeid
- basert på gode rutiner og tverrfaglig kompetanse

I saksframlegget ble det lagt fram en rekke forskjellige spørsmål som kunne undersøkes. Revisor viser til saksframstilling i [sak 61/2024](#).

Revisor så behov for å avklare bestillingen, og sendte en skriftlig henvendelse til kontrollutvalget om dialog i møtet den 15.10.2024. Henvendelsen er lagt ved som vedlegg til sak [78/2024](#) i kontrollutvalgets møte den 15.10. Saksframstillingen til denne saken er [her](#). Kontrollutvalget vedtok at forvaltningsrevisjonen skulle gjelde:

Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge sørge for at forvaltningsrevisjonen av gjennomføringen av videregående opplæring utformes slik at:

1. Tilbudet til elever som står i fare for å avslutte videregående opplæring uten å fullføre blir vurdert.
2. Temaet tverrfaglig samarbeid og kompetanse belyser samarbeidet
  - a. mellom fylkeskommunens tjenester
  - b. mellom fylkeskommunen og kommunale tjenester
  - c. mellom fylkeskommunen og statlige tjenester (BUP, Bufetat, NAV)
3. Temaene «fagopplæring i bedrift» og «psykososialt læringsmiljø» inngår ikke i undersøkelsen.

2.2 Bakgrunnsinformasjon

I 2023 vedtok Stortinget ny lov om grunnskoleopplæring og den videregående opplæringa (opplæringsloven). Loven trådte i kraft 01.08.2024. Flere av områdene som denne bestillingen gjelder, har fått andre begrep og andre kapitler. Først og fremst gjelder retten til videregående opplæring nå helt til eleven/lærlingen har fullført og bestått med studiekompetanse eller yrkesfaglig kompetanse. Nå skal de unge som ikke er i utdanning eller arbeidsliv følges opp av oppfølgingstjenesten (se nedenfor, om gjennomføring av videregående opplæring) til de er 24 år, ikke 21 år som tidligere.

Spesialundervisning er erstattet av individuell tilrettelegging, og samlet i kapittel 11 i loven sammen med bestemmelsen om tilpasset opplæring. Tilpasset opplæring gjelder alle elever, men det er ikke en individuell rettighet.

Gjennomføring av videregående opplæring

I Trøndelag fylkeskommunes kvalitetsmelding for videregående opplæring for 2023 går det fram at andelen som har fullført og bestått etter fem/seks år øker i Trøndelag. Gjennomføringen var 79,6 % i 2023, som var 0,1 prosentpoeng høyere enn i 2022. Gjennomføringen i Trøndelag er lavere enn nasjonalt nivå. Andelen gutter som fullfører og består er lavere enn for jenter, men andelen som fullfører er økende, også for gutter. Det er også forskjell på studiespesialisering og yrkesfag, og fullføringsgraden varierer etter hvilken kommune elevene kommer fra. Andelen elever på program innen yrkesfag som gjennomfører er lavere enn for program innen studiespesialisering.

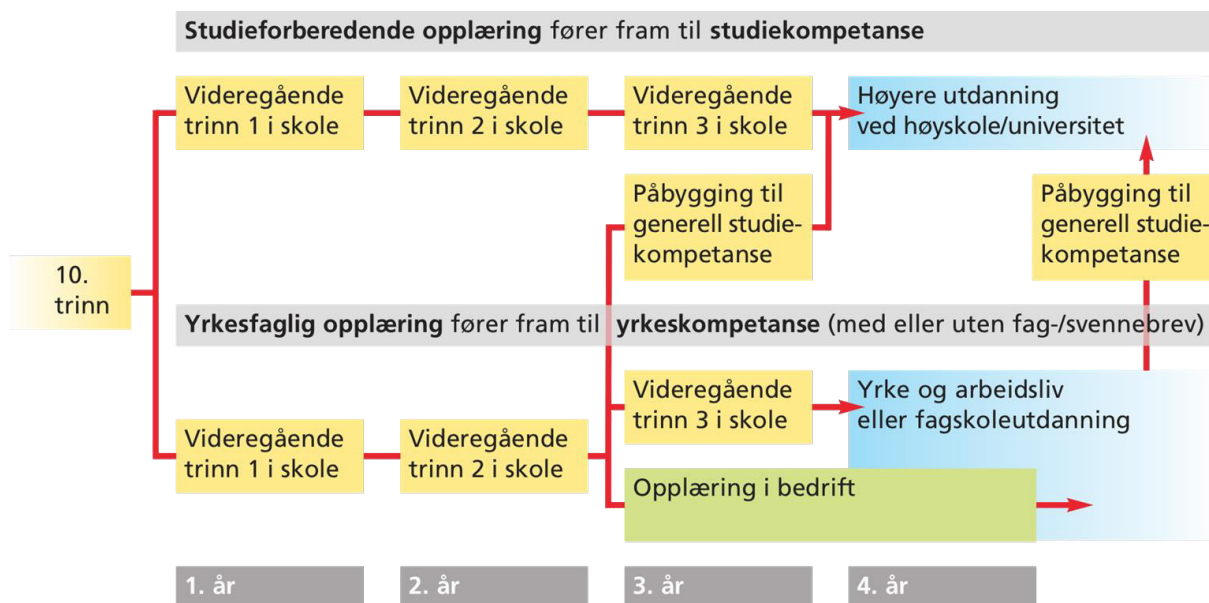
Alle fylkeskommuner skal ha oppfølgingstjeneste. Oppfølgingstjenesten skal hjelpe ungdommer mellom 15 – 24 år som er utenfor utdanning eller arbeidsliv. I Trøndelag er oppfølgingstjenesten fordelt på sju regioner som dekker hele fylket. Rådgivere i de regionale oppfølgingstjenestene har ansvar for angitte skoler.

I årsmeldingen for 2023 er det beskrevet et tiltak, *OT Tett på* som er rettet mot aldersgruppa 16-18 år. Dette arbeidet er godt etablert i hele fylket, og består av tett oppfølging med skreddersydde tiltak, og to egne lavterskeltiltak ved Ole Vig videregående skole i Stjørdal og ved noen skoler i Trondheimsregionen. I årsmeldingen står det at *OT Tett på* fokuserer både på å få ungdommene tilbake til opplæring, og oppfølging etter at de har kommet i gang med opplæring. Det er bevilget midler til tiltakene, og det jobbes med å få tiltakene etablert i drift, ifølge årsmeldingen.

2.3 Organisering av den videregående opplæringen

Den videregående opplæringen kan illustreres som følger:

Figur 1. Videregående opplæring fram til studiekompetanse og yrkesfaglig kompetanse

Kilde: vilbli.no²

Som figur 1 viser er det normerte utdanningsløpet innen videregående opplæring tre år for studieforberedende utdanningsprogram og fire år for yrkesfaglige utdanningsprogram, inklusive fagopplæring i bedrift.

I Trøndelag fylkeskommune skjer den videregående opplæringen innenfor 31 skoler fordelt i hele fylket. De fleste skolene har både studieforberedende program og yrkesfaglige program.

De fem studieforberedende programmene er:

- Studiespesialisering
- Idrettsfag
- Kunst, design og arkitektur
- Musikk, dans og drama
- Medier og kommunikasjon

De ti yrkesfaglige programmene er:

- Elektro og datateknikk
- Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign
- Helse- og oppvekstfag
- Håndverk, design og produktutvikling

² <https://www.vilbli.no/nb/trondelag/a/presentasjon-powerpoint-og-pdf-6?tidsrom=v2024>

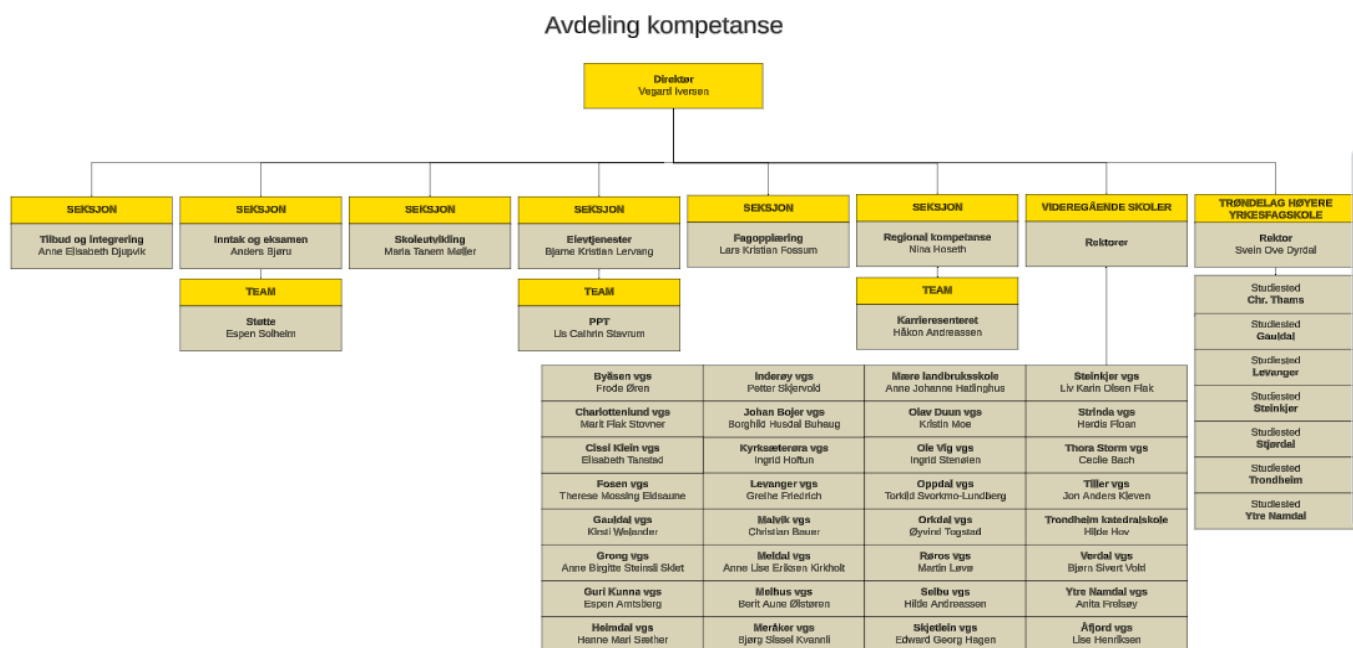
- Informasjonsteknologi og medieproduksjon
- Naturbruk
- Restaurant- og matfag
- Salg, service og reiseliv
- Teknologi- og industrifag

I tillegg er det en rekke lærebedrifter som står for fagopplæring med sikte på fagbrev og svennebrev.

Avdeling kompetanse er den sentrale, faglige administrasjonen som ledes av direktør for kompetanse.

Den videregående opplæringen er ellers organisert som figuren nedenfor illustrerer:

Figur 2. Organisering av videregående opplæring i Trøndelag fylkeskommune

Kilde: trondelagfylke.no

3 PROSJEKTDESIGN

Dette kapittelet redegjør for revisors forslag til løsning av oppdraget.

3.1 Problemstillinger

- 1) Har fylkeskommunen tilfredsstillende rutiner og tiltak for å identifisere og følge opp elever som står i fare for å avslutte videregående opplæring før oppnådd sluttkompetanse?
- 2) Arbeider fylkeskommunens oppfølgingstjeneste tilfredsstillende med oppfølging av unge³ som ikke er i utdanning og arbeid?
- 3) Sørger fylkeskommunen for nødvendig samhandling med aktuelle, interne og eksterne tjenester?

Begrepene tilfredsstillende og nødvendig knyttes opp mot regelverk, anbefalinger og strategier, nasjonalt og lokalt i fylkeskommunen.

3.2 Avgrensing

Fagopplæring i bedrift og ivaretagelse av det psykososiale læringsmiljøet er holdt utenfor dette prosjektet, da det er omfattende temaer som vil bli ivaretatt i egne prosjekt. Forvaltningsrevisjonen er avgrenset til elever i videregående skole. Samarbeidet med statlige og kommunale tjenester vil være rettet inn mot systemnivå.

3.3 Kilder til kriterier

Kilder for revisjonskriterier vil i første rekke være opplæringsloven.

- Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa, 2023 (opplæringslova)
- Mål- og strategidokumenter i Trøndelag fylkeskommune som gjelder det videregående opplæringsområdet

3.4 Metoder for innsamling av data

På dette tidspunktet er det vanskelig å si eksakt hvilke metoder som kan være best egnet til å få gyldige og pålitelige data for svare på problemstillingene.

I forbindelse med oppstartsbrevet, vil det bli sendt forespørsel om oppstartsmøte. Hensikten med oppstartsmøtet er å forankre prosjektet hos revidert virksomhet (avdeling kompetanse).

---

³ Personer mellom 15 – 24 år

Den første problemstillingen gjelder primært rutiner og arbeid på overordna nivå (avdeling kompetanse) og ved den enkelte skole. Vi vil etterspørre skriftlig dokumentasjon av rutiner og arbeidsprosesser. Videre vil det være aktuelt å gjennomføre intervju med nøkkelpersoner i kompetanseavdelingen, med utgangspunkt i delvis strukturerte intervjuguider.

Vi vil gå nærmere inn på utvalgte skoler, som til sammen representerer forskjellige tilbud, størrelse og geografisk lokalisering. Også her vil vi etterspørre skriftlig dokumentasjon på rutiner og arbeidsprosesser, i tillegg til intervju med ledelse og andre med nøkkelfunksjoner knyttet til elever. Om, og hvordan vi skal skaffe informasjon fra ansatte og elever vil bli klarere i løpet av prosessen. Informasjon fra ledelse, ansatte og elever ved skolene kan gi informasjon fra de som er tett på opplæringen i hverdagen.

I tillegg til de kildene som er nevnt i avsnittet over, vil vi i den andre problemstillingen søke informasjon fra oppfølgingstjenesten. Da kan oppfølgingstjenestene som er knyttet til skolene vi velger være aktuelle.

Informasjonskildene som er nevnt i tilknytning til den første og andre problemstillingen, kan også ha viktig informasjon om samhandlingen med andre tjenester internt i fylkeskommunen og eksternt. Interne tjenester er blant annet oppfølgingstjenesten og PPT. Eksterne tjenester kan være kontaktperson fra skolehelsetjenesten (kommunal tjeneste). Kontrollutvalget var også opptatt av å få belyst samhandlingen med NAV (statlig og kommunal del) og BUF-etat og BUP. Dette er tjenester som i forskjellige roller er i kontakt med sårbare unge, og som fylkeskommunen kan ha dialog med.

4 PROSJEKTORGANISERING

4.1 Prosjektteam

Oppdragsansvarlig revisor	Anna Ølnes
Prosjektmedarbeider	Marit Ingunn Holmvik
Kvalitetssikrer	Merete M. Montero
Kvalitetssikrer	Hanne Marit Ulseth Bjerkan

4.2 Milepælsplan

Bestillingsdato	27.09.2024
Prosjektplan til sekretær	25.10.2024
Oppstartsmøte	Desember 2024
Datainnsamling ferdig	Mai 2025
Rapport til uttalelse	Juni 2025
Rapport til sekretær	August 2025